



MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-8 ta' Frar, 2005

Citazzjoni Numru. 709/1990/1

Avukat Dottor Victor Borg Grech bħala direttur għan-nom u in rappreżentanza tal-kumpannija *Concrete Products Limited*; u b'nota ta'l-24 ta' Marzu 1995 l-Avukat Dottor Thomas Abela assumma l-atti tal-kawża għan-nom u in rappreżentanza ta' l-istess soċjetà

Versus

George Xuereb għan-nom u in rappreżentanza tal-kumpannija *G.V. Xuereb Limited*; u fil-25 ta' Mejju 2004 Raymond Gatt bħala stralċjarju assumma l-atti f'isem is-soċjetà konvenuta.

Din hija kawża b'kontro-talba. Fil-kawża ewlenija s-soċjetà attriċi qiegħda titlob il-ħlas ta' materjal tal-bini mibjugħ lis-soċjetà konvenuta; fir-rikonvenzjoni l-konvenuta qiegħda titlob il-ħlas ta' danni għax il-konsenja li għamlet l-attriċi ma kinitx skond il-ftehim.

Fiċ-ċitazzjoni s-soċjetà attriċi tgħid illi kienet bigħet lill-konvenuta kwantità ta' *slabs* bil-prezz ta' tnax-il elf u sitt mitt lira (Lm12,600) bit-trasport u t-tqegħid. Il-konvenuta,

iżda, għalkemm imsejha biex tħallas, baqgħet ma ħallsitx u għalhekk l-attriċi fetħet din il-kawża biex titlob illi l-qorti tikkundanna lill-konvenuta tħallasha tnax-il elf u sitt mitt lira (Lm12,600) flimkien ma' l-imgħax u l-ispejjeż.

L-attriċi kienet talbet ukoll illi l-kawża tinqata' bid-dispensa tas-smiġġ, taħt il-proċedura sommarja speċjali, iżda l-qorti b'dikriet tas-27 ta' Ġunju 1990 ordnat illi l-kawża timxi bil-proċedura normali, u l-konvenuta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. L-azzjoni hija intempestiva għax l-attriċi qatt ma sejġet lill-konvenuta biex tħallas u anzi kienet taf illi l-konvenuta kellha ħafna lmenti dwar il-planki; għalhekk il-konvenuta ma għandhiex tbat i spejjeż; u

2. dak li għandha tagħti l-konvenuta huwa anqas minn kemm qiegħda titlob l-attriċi, u, anzi, għandu mnejn illi l-konvenuta ma għandha tagħti xejn, għax: (a) il-metraġġ muri fuq il-fatturi huwa aktar minn dak fornut; (b) il-planki ma humiex skond l-ispeċifikazzjonijiet miftiehma; (ċ) il-konvenuta kellha tidħol fi spejjeż żejda biex tikseb planki mingħand terzi meta l-attriċi għarrfitha li ma setgħetx tikkonsenja kwantità daqs il-ftehim; u (d) għandu mnejn illi l-konvenuta jkollha tħallas penali lil klijent tagħha minħabba fid-dewmien ta' l-attriċi biex tagħmel il-konsenja.

Il-konvenuta nqdiet bil-proċeduri mibdija mill-attriċi biex tressaq il-kontro-talbiet tagħha. Fissret illi hija ngħatat appalt minn terzi għall-bini ta' *supermarket* f'Hal Balzan, u tat lill-attriċi sub-appalt għall-provvista, trasport u tqegħid ta' planki tal-konkos skond speċifikazzjonijiet u bil-prezz miftiehma f'kitba tas-6 t'April 1989.

Il-planki li ikkonsenjat l-attriċi kienu ta' kwalità inferjuri, u mhux skond l-ispeċifikazzjonijiet miftiehma. Barra minn hekk, l-attriċi ma setgħetx tikkonsenja kwantità skond il-ftehim, u għalhekk il-konvenuta kellha tikseb planki mingħand terzi bi prezz ogħla. Ukoll, il-konsenja ma saritx fiż-żmien miftiehem, u għalhekk il-konvenuta waqgħet lura fit-twertiq ta' l-appalt u għandu mnejn ikollha tħallas penali, li għaliha jkollha twieġeb l-attriċi. Ukoll, il-metraġġ konsenjat huwa anqas minn dak li għalih qiegħda titlob ħlas l-attriċi. Il-konvenuta għalhekk talbet illi l-qorti:

1. tgħid illi l-planki fornuti mill-attriċi ma humiex tal-kwalità miftiehma u fil-kwantità huma anqas minn kemm qiegħda tgħid l-attriċi;
2. tillikwida l-prezz tassew tal-planki fornuti;
3. tgħid illi l-attriċi għandha twieġeb għad-danni li ġarrbet il-konvenuta meta kellha tikseb planki mingħand terzi;
4. tillikwida d-danni li ġarrbet il-konvenuta talli kellha tikseb il-planki mingħand terzi bi prezz ogħla;
5. tgħid illi l-attriċi għandha twieġeb għad-danni li ġarrbet il-konvenuta minħabba d-dewmien;
6. tillikwida d-danni minħabba d-dewmien;
7. tikkundanna lill-attriċi tħallas id-danni hekk likwidati, jekk ikun il-każ; u
8. fil-każ illi d-danni hekk likwidati ma jkunux aktar minn dak li qiegħda titlob l-attriċi, tħalli lill-konvenuta tħallas id-differenza.

Qiegħda titlob ukoll l-imagħax u l-ispejjeż.

Għall-kontro-talbiet l-attriċi ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. il-planki huma tal-kwalità miftiehma għalkemm jista' jkun hemm xi differenza fil-kejl;
2. il-prezz tassew tal-planki huwa dak miftiehem bejn il-partijiet, barra xi differenza fil-metraġġ;
3. "is-soċjetà konvenuta ma ħadet l-ebda vantaġġ meta xtrat planki mingħand ħaddieħor, u għalhekk m'hemmx lok ta' danni" [sic];
4. ir-raba' talba issegwi t-tielet waħda u għalhekk bħalha għandha tiġi miċħuda;
5. ma kienx hemm dewmien fil-fornitura tal-planki;
6. għalhekk ma kienx hemm danni; u
7. il-kontro-talbiet kollha huma "mingħajr bażi fil-fatt u fid-dritt".

B'dikriet tas-17 ta' Lulju 1990 l-qorti ħatret perit tekniku fuq talba tal-partijiet. Billi l-partijiet għamlu xi żmien jaraw jistgħux jaslu għal transazzjoni, u ma sarx progress fil-kawża, il-qorti b'dikriet tas-27 ta' Frar 1997 ħassret il-ħatra tal-perit. Wara talba ta' l-attriċi, reġgħet ħatret lill-perit b'dikriet tat-28 ta' Novembru 1997, iżda, billi l-perit baqa' ma irrelatax għalkemm il-qorti kemm-il darba ordnatlu biex jirrelata, b'dikriet ieħor tal-25 t'April 2002 reġgħet ħassret il-ħatra tiegħu. L-attriċi reġgħet talbet illi l-perit jerga' jinħatar, u l-qorti għal darb'oħra reġgħet ħatritu b'dikriet

tat-3 ta' Mejju 2002. Il-perit eventwalment irrelata fis-6 ta' Frar 2003.

Mix-xhieda mismugħa quddiem il-perit u mill-konkluzjonijiet tiegħu ħareġ illi:

1. il-planki konsenjati għandhom kejl ta' elf, ħames mija u tmienja u disgħin punt decimali erbgħa metri kwadri ($1,598.4 \text{ m}^2$), li bil-prezz miftiehem ta' seba' liri u nofs kull metru kwadru ($\text{Lm}7.50/\text{m}^2$) jiswew ħdax-il elf, disa' mija u tmienja u tmenin lira ($\text{Lm}11,988$). Thallsu tlitt elf lira ($\text{Lm}3,000$) akkont u għalhekk fadal bilanċ ta' tmint elef, disa' mija u tmienja u tmenin lira ($\text{Lm}8,988$);

2. tassew illi l-planki ma kinux ta' kwalità tajba għax il-wiċċ ma kienx tajjeb biżżejjed, u, biex tagħmel xogħol rimedjali ta' tikħil, il-konvenuta ħarġet elfejn, disa' mija u tnejn u sebgħin lira ($\text{Lm}2,972$). Il-perit, iżda, kien tal-fehma illi t-tikħil ma kienx meħtieġ billi l-planki kienu għal saqaf li kellu jitgħatta b'soffitt taħtu. Il-qorti, iżda, ma taqbilx ma' din il-konkluzjoni tal-perit. Il-fatt illi s-saqaf tgħatta b'soffitt ma jorbotx lis-sid biex iħalli s-saqaf dejjem mgħotti b'soffitt, u ma jfissirx illi, xi darba, dan is-soffitt ma jitneħħiex biex jinkixef is-saqaf, jekk sid il-bini hekk jidhirlu. Il-ftehim bejn il-partijiet kien illi l-attriċi kellha "*produce the required finished surfaces*"¹. Għalhekk għandha tagħmel tajjeb għall-ispejjeż li ħarġet il-konvenuta biex issewwi x-xogħol ħazin, u l-qorti qiegħda tillikwida dawn l-ispejjeż fis-somma ta' elfejn, disa' mija u tnejn u sebgħin lira ($\text{Lm}2,972$);

3. tassew illi l-attriċi ma ikkonsenjatz kwantità ta' planki skond il-ftehim u l-konvenuta kellha tikseb seba' mija u ħamsa u tmenin metru kwadru (785 m^2) mingħand terzi, b'żjeda ta' lira u ħamsa u għoxrin centeżmu kull metru kwadru ($\text{Lm}1.25/\text{m}^2$) aktar mill-prezz miftiehem ma' l-attriċi, b'kollox disa' mija u wieħed u tmenin lira u ħamsa u għoxrin centeżmu ($\text{Lm}981.25$). Għal dan it-telf tal-konvenuta għandha tagħmel tajjeb l-attriċi;

4. il-konvenuta ma garrbet ebda danni u ma wehlet ebda penali minħabba xi dewmien fil-konsenji.

Għalhekk, mill-bilanċ ta' tmint elef, disa' mija u tmienja u tmenin lira ($\text{Lm}8,988$) li l-konvenuta fadlilha thallas lill-attriċi, għandu jsir tnaqqis ta' elfejn, disa' mija u tnejn u

¹ Fol. 24.

Kopja Informali ta' Sentenza

sebgħin lira (Lm2,972) u ta' disa' mija u wieħed u tmenin lira u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (Lm981.25) bħala danni li għandha tagħmel tajjeb għalihom l-attriċi. Wara tpaċija jifdal bilanċ favur l-attriċi ta' ħamest elef u erbgħa u tletin lira u ħamsa u sebgħin ċenteżmu (Lm5,034.75).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża ewlenija u l-kontro-talba billi tikkundanna lis-soċjetà konvenuta tħallas lis-soċjetà attriċi ħamest elef u erbgħa u tletin lira u ħamsa u sebgħin ċenteżmu (Lm5,034.75), flimkien ma' l-imgħaxijiet mitluba fiċ-ċitazzjoni. L-ispejjeż, kemm tal-kawża ewlenija kif ukoll tar-rikonvenzjoni, jinqasmu binofs bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----